

Partnerskab på handicapområdet ifm. Covid-19

Input til social beredskabsplan ifm. epidemier og andre sundhedskriser

Som samfund skal vi lære af de erfaringer, vi har fået i forbindelse med Covid-19 i Danmark, den deraf følgende nedlukning og gradvise genåbning af landet. Covid-19 er en virus og dermed et sundhedsforhold. Håndteringen af Covid-19 har udover at være et sundhedsanliggende haft store sociale konsekvenser – ikke mindst for mennesker med handicap og mennesker i udsatte livssituationer.

Der er behov for en social beredskabsplan, hvis Danmark oplever en genopblusning af Covid-19, en ny omfattende epidemi eller anden sundhedskrise. Lige såvel er en social beredskabsplan relevant i forhold til lokale nedlukninger og genåbninger af landet. Den sociale beredskabsplan skal sikre trivsel også under vanskelige forhold og forebygge, at mennesker med handicap ender i isolation og udvikler psykosociale problemer, når det er nødvendigt at indføre begrænsninger i samvær og social kontakt. Beredskabet gælder både for en nedlukning af landet, genåbning og lokal håndtering. Beredskabsplanen skal fastholdes, også når en epidemi bliver en del af hverdagen.

Partnerskabet på handicapområdet, der er etableret i forbindelse med Covid-19 i Danmark, har på den baggrund udarbejdet nedenstående input til en social beredskabsplan, der bør spille sammen med en sundhedsfaglig beredskabsplan og indgå som del af en generel samlet beredskabsplan. Inputtet til en social beredskabsplan er partnerskabets forslag til initiativer, som staten kan foretage for at sikre, at mennesker med handicap og mennesker i udsatte livssituationer kommer bedst muligt gennem en sundhedskrise.

Partnerskabet anbefaler, at en social beredskabsplan skal have fokus på umiddelbar krisehåndtering, samarbejde mellem social- og sundhedsområdet samt kommunikation målrettet alle. Nedenfor er oplyst en række elementer, der med fordel kan tages med i en social beredskabsplan.

Krisehåndtering:

- Hurtig central udmelding om risikogrupper fra statens side, herunder målrettet udmelding vedrørende borgere i boformer og modtagere af sociale indsatser
- Der sikres tilstrækkeligt med værnemidler også til tilbud og støtte på socialområdet
- Der sikres tilstrækkelig adgang til test af mennesker i risikogrupper og medarbejdere på socialområdet
- Der sikres adgang og transport til test for alle, herunder mennesker med mobilitetshandicap og mennesker med udviklingshandicap, fx i form af mobile testapparater

Samarbejde og koordinering mellem social- og sundhedsområdet:

- Etablering af Taskforce med repræsentanter fra relevante ministerier, styrelser samt centrale aktører på socialområdet (fx KL, Danske Regioner, brugerorganisationer og faglige organisationer) for at skabe hurtigt og effektivt samarbejde mellem sundheds- og socialområdet
- Tilsvarende etableres lokale samarbejder til at håndtere lokale nedlukninger og genåbninger

- Klare kommandoveje for viden, spørgsmål og svar mellem borgere, organisationer og myndigheder
- Hurtig udarbejdelse af sundhedsfaglige retningslinjer og vejledninger, der er tilpasset socialområdet
- Klar og tydelig vejledning af kommuner, regioner og ledere af sociale tilbud og ydelser om implementering af retningslinjer – herunder rammer og grænser for indgreb
- Afdækning af mulige sociale og juridiske konsekvenser af sundhedsfaglige restriktioner, så negative konsekvenser så vidt muligt undgås
- Differentieret lukning og genåbning med afsæt i målgrupper og lokale forhold
- Let adgang til sundhedsfaglig rådgivning for leverandører af sociale tilbud og ydelser
- Myndigheder og civilsamfund samarbejder om at sikre adgang til psykosocial hjælp til alle, der har brug for det under krisen og opsøgende indsatser for mennesker med behov for psykosocial hjælp
- Der bør være en særlig opmærksomhed på mennesker, der bor alene og derfor kan være i særlig risiko for social isolation
- Nedsæt partnerskaber der sikrer samarbejde og fælles initiativer mellem offentlige, faglige- og civilsamfundsorganisationer
- Udbredelse af gode løsninger for fx opsøgende indsatser og lokale løsninger

Kommunikation:

Myndighedernes kommunikation bør så vidt mulig være entydig, ensartet, målrettet og bidrage til at mindske uklarhed og usikkerhed i alle led. Statslig, kommunal og regional information bør være koordineret.

Kommunikationen bør tilsvarende opdateres i alle led i takt med ændrede retningslinjer og vejledninger.

Kommunikationen kan med fordel være målrettet:

- Den brede befolkning
- Særlig opmærksomhed på mennesker med handicap, mennesker i udsatte livssituationer og pårørende
- Kommuner og regioner
- Mennesker i risikogrupper og pårørende
- Mennesker, der ikke benytter digitale kanaler
- Personale ansat på socialområdet
- Civilsamfundet

Myndighedernes kommunikation bør være tilgængelig for alle. Det indebærer, at der er fokus på at målrette kommunikationen er til:

- Døve og hørehæmmede
- Mennesker med kognitive handicap og pårørende
- Blinde og svagsynede
- Mennesker med psykiske udviklingsforstyrrelser og pårørende